

LETO XXXXI. Številka 29 Cena 8,— šil. (3000 din)
petek, 21. julija 1989

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Pliberk mora postati ekološko zdrava občina

Varstvo okolja je danes bolj aktualno kot kdajkoli prej. Veliko odgovornost imajo seveda odgovorni referenti na občinah. Ta teden je v našem tedniku k vprašanjem varstva okolja zavzel stališče pliberški m. sv. Jože Partl (EL). Intervju na str. 8/9.

To izdajo NT smo poslali vsem gospodinjstvom občine Pliberk.

Smolle bo predlagal Vaclava Havela za Nobelovo nagrado

Manjšinskošolski zakon protiustaven

Jože in Tatjana Messner sta hotela prijaviti svojega otroka k dvojezičnemu pouku na ljudski šoli na Pedagoški akademiji v Celovcu, kar so jima odklonili, ker v Celovcu po manjšinskošolskem zakonu ni možnosti za dvojezični pouk. Starša sta se zoper to odklonitev pritožila pri ustavnem sodišču. Sedaj je ustavno sodišče sklenilo, da preveri, če so določila manjšinskošolskega zakona, ki preprečujejo dvojezični pouk v Celovcu, v skladu z ustavo.

V utemeljitvi sklepa ustavno sodišče izvaja, da je dvom o ustavnosti teh določil manjšinskošolskega zakona (gre za § 10 in 11 in za § 1 deželnega zakona o območju, na katerem je možen dvojezični pouk) utemeljen, ker omejujejo vsem — torej tudi tistim v Celovcu — šoloobveznim pripadnikom manjšine pristojno pravico do elementarnega pouka v slovenščini na območje, na katerem je bil dvojezični pouk v šolskem letu 1958/59. Zato omejitev ustavno sodišče zaenkrat ne vidi nobenega stvarnega razloga, nestvarni zakoni pa so protiustavni. Razen tega ustavno sodišče meni, da ta določila manjšinskošolskega zakona tudi niso zadosti točna. Po teh izvajanjih ustavnega sodišča v utemeljitvi sklepa je verjetnost velika, da bo ustavno sodišče v naslednjih mesecih razveljavilo nekatera določila manjšinskošolskega zakona kot protiustavna. Posledica tega bi bila, da morajo tudi v Celovcu starši imeti možnost, da prijavijo otroka k dvojezičnemu pouku.

Po obisku v Pragi je Karel Smolle rekel, da bo še poleti predlagal češkega disidenta Vaclava Havela za Nobelovo nagrado za mir. „Havel je najvidnejši predstavnik opozicijskega gibanja Charta 77, nobelova nagrada njemu bi pomenila močno oporo demokratičnim strukturam na Češkoslovaškem,“ je Smolle utemeljil svoj predlog. S predstavniki zunanjega ministrstva ČSSR se je Smolle pogovarjal o problemih okoli nameravanega pristopa Avstrije k ES, o češkoslovaški energetski politiki in o uresničevanju človekovih pravic. Ob 90. rojstnem dnevu pa je Smolle čestital tudi primasu češkoslovaške Cerkve, kardinalu Tomašku. (Berite tudi intervju na str. 2)

Ob obisku na Češkem je državnozborski poslanec Karel Smolle predal Ludviku Vaculiku, znanemu češkemu pisatelju in soustanovitelju Carte 77 tudi znano Mohorjevo knjigo *Koroška duša*, katere avtor je Erwin Ringel. Vaculik prav dobro pozna slovensko literaturo na Koroškem in ob tej priložnosti pozdravlja vse kulturnike ter še prav posebej Mohorjevo založniško hišo.

Vicekancler Riegler

Sosvet bo v zakonskem roku

Na pogovoru z zastopniki NSKS (Karel Smolle, mag. Marjan Pipp in Hubert Mikel) v torek tega tedna je vicekancler in predsednik ÖVP Josef Riegler obljubil, da se bo sosvet konstituiral v zakonskem roku, to je tekom osmih tednov. Riegler bo ustavni službi dal ustrezen nalog. V zvezi z memorandumom se bo Riegler zavzel za to, da dobijo slovenske organizacije za leto 1989 predvidena sredstva (10 milijonov šilingov) v celoti in ne samo sorazmerni delež od ustanovitve sosveta naprej. Ker bo do ustanovitve dvojezične trgovske akademije prišlo šele naslednje leto, je namestnik zveznega kanclerja zagotovil tudi prenamembo v letošnjem proračunu že predvidenih 2,5 milijonov šilingov za trgovsko akademijo v prid dvojezični ljudski šoli v Mohorjevi. S konstitucijo sosveta za koroške Slovence vidi Riegler tudi možnost za rešitev odprtih vprašanj v zvezi s sosveti za Hrvate in Madžare. V naslednjih tednih bo povabil na razgovor zastopnike gradiščanskih Hrvatov, glede na problem asimilantov okoli Robakove skupine pa se bo povezal s SPÖ. Smolle, Pipp in Mikel so Rieglerja obširno informirali tudi o drugih neresenih vprašanjih avstrijskih narodnih skupin, predvsem o vprašanju otroških vrtcev. Riegler je dejal, da je državni poslanec Neisser za ÖVP obvezan za nadaljne stike z narodnimi skupinami.

Nov volilni red za trgovsko zbornico?

Veljavni volilni red za volitve v gospodarsko zbornico je tako kompliciran in tudi ne povsem demokratičen. Samo zastopnike v posamezne sekcije volijo direktno, zastopnike za občni zbor smejo voliti le še delegati. Tako se lahko zgodi, da je v visoke funkcije izvoljen nekdo, ki na nižji ravni sploh ni kandidiral. Dejansko tudi nobena stranka s tem volilnim redom ni prav zadovoljna, celo ÖVP, ki je najmočnejša frakcija, ga označuje kot zastarelega. Do naslednjih volitev vigredi 1990 sicer še ne bo prišlo do spremembe, toda v parlamentu že deluje komisija za spremembo volilnega reda. Na predlog Karla Smolleta je kot strokovnjak bil v to komisijo imenovan predsednik Slovenske gospodarske zveze, komercialni svetnik Franc Rutar iz Dobrle vasi.

Komercialni svetnik Franc Rutar.

Iniciativo za spremembo volilnega reda je sprožila FPÖ, ki je v zakonskem osnutku predlagala, naj se tudi občni zbor voli direktno. Predlogi Franca Rutarja grejo še dosti dalje. On hoče, da bi gospodarska zbornica dejansko postala interesno zastopstvo gospodarstvenikov, neodvisna od strankarske politike. V ta namen predlaga, da naj bi imeli vsi možnost za kandidacijo in ne samo tisti, katere nominira kakšna stranka. Zavzema se za uvedbo volitev s pismom, kandidate bi na volilnem lističu naj razporedili po starosti. Tako bi vsak volilni upravičenec imel možnost, da doma imensko nakriža tiste in samo tiste kandidate, katerim zaupa. „Sedaj je pač tako, da marsikateri sposoben gospodarstvenik noče kandidirati, ker bi se moral vključiti v kakšno stranko. Moj predlog bi zagotovil, da ima-

jo največ možnosti najbolj sposobni in ne tisti, ki imajo najboljše vezi do strank,“ meni Franc Rutar. Razen tega so doslej predvsem na listi ÖVP dostikrat bili izvoljeni funkcionarji, katerim gre očitno samo za čast in se le sporadično pojavljajo na sejah (medtem ko so funkcionarji socialističnega Freier Wirtschaftsverband dejansko aktivni). Tudi to bi lahko z ureditvijo Rutarjevega predloga preprečili. Prav tako bi ne moglo več biti paktov, kot je za volitve 1990 že sklenjen na Koroškem: ÖVP in FPÖ bosta kandidirali na skupni listi, FPÖ pa za to dobi četrtno mandatov.

Na lastno kandidacijo Slovenske gospodarske zveze Franc

Rutar zaenkrat še ne misli. „Ne gre mi za ime, važno je le, da čim več Slovencev spravimo v gospodarsko zbornico. Lahko si predstavljam tudi sodelovanje z Freier Wirtschaftsverband, celo z ÖVP bi pod določenimi pogoji lahko sodelovali. Kot rečeno, pot, po kateri spravimo Slovence v gospodarsko zbornico, ni tako važna, pomemben je cilj.“ Predvsem pri združitvi bi bile dobre možnosti (tukaj je zaenkrat Raiffeisen-Verband kar brez volitev edini zastopnik), pa tudi pri eksportu in še na drugih področjih. Ker sme gospodarska zbornica podati mnenje k vsem zakonskim osnutkom, bi z večimi slovenskimi zastopniki v zbornici lahko marsikaj dosegli.

Komisija strokovnjakov je doslej zasedala enkrat in bo nadaljevala delo jeseni.

Ob robu povedano . . .

Morbus urangstus teutonicus

Laßt den KHD in Ruhe

In einem Leserbrief hat kürzlich Reinhold Steindorfer aus Salzburg über den Kärntner Heimatdienst losgezogen. Der Leserbriefschreiber soll sich nicht um Kärntner Probleme, von denen er nichts versteht, kümmern, sondern sich Salzburger Anliegen zuwenden. Daß deutschfeindlichen Elementen der KHD nicht genehm ist, ist hinlänglich bekannt, hat er doch die ganzen Jahrzehnte hindurch dazu beigetragen, daß Kärnten noch als deutsches Land bezeichnet werden kann. Aber wie lange noch?

Heinrich Strobl, Hermagor

Kleine Zeitung, 18. julija 1989

Ubogi gospod Heinrich Strobl, prav grozno Vas mora mučiti Morbus urangstus teutonicus, ta v koroški klimi najbrž neozdravljiva umska bolezen. Kernten šon palt niks mer tajč, šon draj procent čušän, bindiše nit mitgecelt! Čisto zaupno, gospod Strobl: res sem za reslovenizacijo južne Koroške, namreč v tem smislu, da ne bojo več dvojezični samo Slovenci. Grozno, mar ne? Najbrž nisem čisto normalen.

Ampak resno: dokler Kleine Zeitung objavlja takšna pisma bralcev, se bo glavni urednik Stritzl zaman pomujal dokazati, da na Koroškem ni več ljudi z rjavo godiljo v možganih kot drugod.

i-dur

GLOBASNICA

Občinski grb ne vsakemu društvu

Na pretekli občinski seji so občinski odborniki v Globasnici razpravljali mdr. o podelitvi občinskega grba „Kameradschaftsbundu“ v Strpni vasi / Traundorf. Podelitev je predlagala ÖVP. Celotno zadevo pa so preložili za eno leto in so zastopali mnenje, da bo o tem možno govoriti spet, ko bo jasno, pri kateri občini bo ostala vas Strpna vas po diskusiji o obnovitvi starih občinskih mej. Strpna vas je bila prej v občini Bistrica. Medtem, ko je župan Albert Sadjak menil, da bi načelno lahko podelili „Kameradschaftsbundu“ občinski grb, je podžupan Janez Hudl (EL) zastopal mnenje, da občina lahko to čast izkaže samo društvom, ki so delali in delajo nesebično v prid občini. „Kameradschaftsbund“ pa si v zadnjih letih ni pridobil nobenih posebnih zaslug, zato mu tudi občinski grb ne pristaja. Po tej široki diskusiji je občinski svet še sklenil finančni načrt za sanacijo otroškega vrtca in za regulacijo globaškega potoka.

Sele: ljudsko šolo bodo začeli graditi

Občinski žig in pisemska glava občine v bodoče dvojezična!

Hočejo Selanom zapreti pošto? Občinski odborniki se branijo!

Na prvi občinski seji pod novim županom Engelbertom Wassnerjem je občinski svet v Selah sklenil razdelitev del za novo ljudsko šolo, ki bo stala v prvi stopnji gradnje (Rohbau) 4,9 milij. šilingov. Gradnjo je prevzelo podjetje Jaklitsch, posamezna dela pa sta dobili tudi podjetji Gasser in Fleischmann & Petschnig. Občina je določila tudi poseben kontrolni odbor, ki bo kontroliral gradnjo ljudske šole.

Na predlog podžupana Nantija Olipa (EL) je občinski svet soglasno sklenil, da bosta v prihodnje občinski žig in pisemska glava občine dvojezična.

Občinski svet pa je soglasno sklenil tudi gradnjo petih čakalnic na busnih postajah. Podjetje

Jaklitsch naj bi te čakalnice zgradilo do pričetka šolskega leta 1989/90. Prav tako soglasno so odborniki potrdili izredni in redni letni proračun.

Proti zaprtju poštnega urada v

Selah pa so se izrekli vsi odborniki. Sicer v Selah promet na pošti ni največji, toda za Selane bi pomenilo zaprtje le precejšnje poslabšanje, ker se bi potem morali za vsako stvar voziti v Borovlje.

Svoje delovno poročilo sta podala občinskemu odboru župan Engelbert Wassner in podžupan Nanti Olip, ki je vodil po odstopu župana Hribernika občino 8 tednov. Za njegov trud in njegovo skrb pa se mu je iskreno zahvalil župan Wassner, ki je že na prvi seji pokazal, da hoče v Selah sodelovati z vsemi in da mu je občina prva skrb. Novo obliko sodelovanja je pozdravila tudi Enotna lista, ki pričakuje v prihodnje nadaljevanje tega konstruktivnega sodelovanja. Silvo Kumer

EL SERVIS V PLIBERKU

Vsak torek
od 10. do 12. ure
sta vam na občini
(2. nadstropje) na razpolago v vseh občinskih zadevah mestna svetnika Jože Partl in Fric Kumer.

V zadnjih letih in dneh vsi doživljamo skoraj brezupen boj delavcev in nameščencev tovarne celuloze Obir za ohranitev svojih delovnih mest. Sicer pa boj že nekaj časa traja, toda zdaj prihaja v končno fazo, ki pomeni biti ali ne biti. Letos mineva deset let, odkar je tovarno prevzel Slovenijapapir tudi v brezupnem stanju. Ali pomeni zdaj deseta obletnica smrt tovarne?

V enem smislu že. Sulfitna celuloza se ne bo več proizvajala naprej. Šele zdaj so potrdili, da projekt nove tovarne celuloze, ki je predvideval ekološko sanacijo in dvig letne proizvodnje na 100 tisoč ton, ne bi bil rentabilen, ker bi bila ta proizvodnja za to investicijo premajhna. Rentabilnost takega projekta se po mnenju avstrijskih in mednarodnih strokovnjakov prične šele pri letni proizvodnji nad 200 tisoč ton. To dejstvo je znano vsaj že preko 5 let in kljub temu je vodstvo Obirja vztrajalo pri tem projektu vse do nedavnega. Ali so hoteli graditi novo tovarno, ki bi bila nerentabilna ali pa je bilo v ozadju kaj drugega? Pet let najmanj je bilo torej zamujenih že pri tem projektiranju. Dosti časa je bilo za izdelavo alternativnih projektov za ta kraj!

Nekoliko upanja daje zaposlenim alternativni projekt proizvodnje lesovine, ki so ga na grobo predstavili v zadnjem času. Vsaj 90 delovnih mest bi se mogoče pri tem ohranili. Medtem ko gre pri sulfitni beljeni celulozi za surovino, ki predvideva nekoliko večjo akumulativnost, je ta stopnja predelave lesa pri lesovini na nižjem nivoju. Tako rečeno predstavlja lesovina surovino, ki se smatra za manj inteligenten produkt kot beljena celuloza. Zato je tudi cena za tono lesovine dosti nižja kot cena za tono celuloze. Avstrijsko gospodarstvo naj po mnenju gospodarstvenikov in tudi nekaterih politikov ne bi izvažalo surovin, najmanj pa tu seveda takih za katere se v inozemstvu malo iztrži. Poleg tega izdelava surovin povzroča mnogo problemov pri varstvu okolja. Zato državne avstrijske institucije za pospeševanje gospodarstva tudi ne predvidevajo dosti pospeševalnih sredstev — reci denarja — za take projekte. Zato si tudi tu moremo izračunati ob zgoraj navedenih dejstvih, koliko šanse ima dejansko projekt za proizvodnjo lesovine. Najverjetneje bo možna tu samo politična rešitev!

Kaj pa je politična rešitev? Vsaj večina strank v deželni zboru naj bi ali projekt celuloze ali zdaj

OBIR žrtev napačnega taktiziranja in zgrešenih političnih ocen?

O vprašanju bodočnosti oz. načrtu zaprtja tovarne celuloze Obir smo prejeli komentar gospodarstvenika, ki je iz svojega vidika ocenil celotni razvoj.

projekt lesovine podprla. Treba je zdaj torej realno oceniti, ali poslovodja Obirja, in pa tudi Slovenijapapir posedujeta nasproti koroški deželni vladi ustrezní profil, ki naj bi pripeljal projekt do politične odločitve in s tem do rešitve delovnih mest na Rebrci? Bodimo si odkriti! Nekdo, ki na eni strani kot predsednik ene politične organizacije koroških Slovencev najprej toži deželnega glavarja na sodišču, naslednji dan pa gre k njemu in prosi za gospodarsko pomoč (denar) za podjetje, ki ga kot edini odgovorni vodi, ni ravno tisti, kateremu bi mogli pripisati, da bo dosegel politično odločitev. Rekli boste, da sta to dva para različnih čevljev, ki nima eden z drugim ničesar opraviti. Res je tako! Človeško gledano pa je to neprimerno in nemoženo. Ali naj rebrški delavci zato plačajo visoko ceno delovnega mesta?

To bi moral videti tudi Sloveni-

japapir in sicer že davno prej! Ali pa je mislil, da bo preko podpore jugoslovanske države ali republike Slovenije sam tako močan, da bo dosegel politično odločitev projekta. Razmere v Jugoslaviji danes in v preteklih mesecih govorijo drugače. Morda pa je nekdo dajal Slovenijapapirju in odgovornim v Sloveniji napačne politične ocene o bodočem političnem dogajanju na Koroškem. Najprej je tu slepo zaupanje deželnemu svetniku Frühbauerju, da bodo socialisti in sindikalisti Obir podprli z enako visokimi sredstvi kot Magdalen in da je na Koroškem prostora za obe tovarni celuloze. Že ob pospeševanju Magdalena s strani deželne vlade bi se moralo tu nekaterim posvetiti in to že pred petimi leti. Koliko zamujene priložnosti! Računati se je moralo tudi vsaj 2 leti že s tem, da bo postal Haider deželni glavar, ki jugoslovanskim podjetjem pri nas ne bo naklonjen. In kdo je dal v Slo-

venijo nasprotno politično oceno?

Stalno se vsa zadnja leta tudi ponavlja, da Obir gospodari dobro in da dela dobičke in zakaj naj bi se zdaj zaprla zdrava tovarna. Kot prvo ima Obir oziroma je imel vedno smolo, da je prišel na vrsto zmeraj nekoliko prepozno. Kot drugo pa je uspešnost tudi sad tega, da je imel Obir vedno stoodstotno zagotovljen odzem vse proizvodnje po takih cenah, ki so še dovoljevale pozitiven rezultat, akoravno so bili sodelavci Obirja vsa leta plačani po kolektivni pogodbi, ki jim je ob napor-nem delu zagotavljala plače, ki so zdaleč nad povprečjem plač o okraju Velikovec.

In kot tretje gre uspešnost seveda na račun okolja. Če spuščáš vse v vodo in odpihaš vse v zrak — za kar morejo konkurenti, ki so investirali v čistilne naprave, drago plačati in se to seveda pozna z ogromnimi številkami v njihovi kalkulaciji — seveda tudi veliko ceneje proizvašaš. Tu gre torej za relativen uspeh. Pravi uspeh pa bi bil viden šele tedaj, ko bi bila celotna investicija v čistilne naprave narejena in to bi bil neuspeh, kakor to že danes ugotavljajo, ker bi bila proizvodnja 100 tisoč ton letno veliko premajhna za rentabilno poslovanje. Torej bi bilo potrebno tudi tu poskrbeti za dostojnejše informacije in pravilno tolmačiti uspehe in rekorde.

Kaj torej? Zamujeno je zamujeno in se ne more jokati za tem. Odgovorne kot na primer Frühbauerja in mogoče tudi še druge bo sodila zgodovina ali pa kakšen kontrolni odbor. Treba je nadomestiti delovna mesta. Deželna vlada sicer zagotavlja za to gotovo denarje, ki bi jih sicer v Obirju ne porabili, treba pa je s skupnimi močmi doseči še večje pospeševanje gospodarstva v tej regiji. In tu morajo sodelovati vsi s tem, da predočijo politikom resnost položaja. Ob vsem pospeševanju, s katerim se računa, pa naj bi pohiteli tudi s kakim novim projektom zainteresiranih podjetij iz Slovenije. Če se projekt lesovine da uresničiti, naj se ga podpre. Nikakor pa naj ne bo vztrajanje na projektih, ki po strokovnih ocenah nimajo bodočnosti, ovira za hitro ukrepanje pri ustvarjanju dodatnih delovnih mest v dolini Bele. Že mnogo časa je bilo zamujenega in naš državni poslanec Smolle mora te probleme v parlamentu še bolj izpostaviti, tako da bo tudi avstrijska vlada poleg dežele Koroške k rešitvi tega problema največ prispevala.

-s-g-

General Electric v okraj Velikovec?

Ameriški koncern General Electric kaže zanimanje, da bi v okraju Velikovec zgradil postojanko. V prvi fazi bi bile potrebne investicije v višini 480 milijonov šilingov, dokončno pa skupno 1,05 milijard šilingov — pri čemer bi v prvi fazi bilo ustvarjenih 250, po končani drugi fazi pa 500 delovnih mest. Vendar General Electric zahteva, da bi dežela prevzela 30 % investicij, to bi bilo več ko 300 milijonov šilingov. Sicer bi se raje naselili v Španiji, kjer jim menda ponujajo 45 %. Finančni referent Max Rauscher pa je sporočil, da je dežela pripravljena plačati kvečjemu 400.000,— šil. za delovno mesto, to bi bilo skupno okoli 100 milijonov. (Ob robu: ali je to tista vsota, ki je bila predvidena za pomoč tovarni Obir?) V tork so zastopniki General Electric prispeli na Koroško, odločitve ne bo pred jeseni. Ogleдали so si dve zemljišči, eno v bližini Leitgeba v Sinči vasi, za katero se že sedaj lahko reče, da ne pride v poštev, drugo pa na Suhem Blatu (Dürrenmoos) pri Velikovcu, za katero so kazali zanimanje. Proizvajali bi močne žaromete.

Za General Electric bi se mesto obratovanja v okraju Velikovec splečalo predvsem z ozirom na bližino do vzhodnih držav, saj se za elektronske produkte prav v teh deželah odpira še zdavnaj nenasičen trg. Razen tega je v okraju Velikovec delovna sila prav poceni.

Zlata maša Janeza Lampichlerja

V nedeljo, 16. julija, je praznovala župnija Šmarjeta v Rožu izredno slovesnost. Župnik Janez Lampichler, upokojeni šmarješki župnik in glinjski provizor, je praznoval svojo zlato mašo. Na dan pred 50-imi leti, namreč 16. julija 1939 je bil v Št. Jurju ob jezeru posvečen v duhovnika. Ob 50-letnem jubileju mu je fara Šmarjeta, v kateri je skorzi 25 let pastiral, pripravila lepo slovesnost. Pred župniščem se je zbralo veliko ljudi, duhovni sobratje in dekanjska duhovščina k pozdravu jubilara. Cerkevni pevci so zlatomašniku zapeli v pozdrav, nakar ga je pozdravil domači župnik Hanzi Olip. Tudi zastopniki fare (Leopold Ibounig in Simon Wolte) ter zastopniki občine (župan Hanzi Ogris in Hanzi Olinovec) so izrekli jubilarantu čestitke ob visokem duhovniškem prazniku. Zlatomašnika so pospremili k oltarju dekanjski duhovniki ob asistenci dveh diakonov, Hermana Kelliha in domačina Jakoba Ibouniga. Mašno slavje je bilo izrazito lepo pripravljeno, tako da se je slavljenec kot izvežban liturg in ceremonijar počutil zelo dobro.

Slavnostni pridigar, dekan Leopold Kassl, je v svoji dvojezični pridigi nakazal vlogo in pomembnost duhovnika za preteklost in prav tako tudi za sedanjost. Tudi danes veljata klic in prošnja: Žetev je velika, delavec pa malo, prosite Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev! Dotaknil se je tudi smisla človekovega življenja, ki ga ne morejo zadovoljiti zgolj grotne dobrine, denar, ugled in kariera, ampak samo duhovne vrednote, za katere živi duhovnik kot viden predstavnik Kristusov in jih oznanja prilično ali neprilično.

Domačin, kotmirski župnik Maks Michor, je ubrano zapel priprošnje ljudstva. Cerkevni pevci pa so s kvalitetnim petjem olepšali slovesnost in pod vodstvom organistke Inge Pöcheim spet dokazali, da so dober cerkveni zbor in s svojimi mehki glasovi ustvarjajo čudovito harmonijo. Ob koncu slovesnosti v cerkvi smo zapeli zahvalno pesem in ob sprevedu iz cerkve „našo himno“, Marija, skoz' življenje. Po slovesni zlati maši je bilo vse verno občinstvo vabljeno na agapo pred cerkvijo.

Izredno lepo vreme, za letošnje poletje prava izjema, je doprineslo svoj delež k lepo uspeli slovesnosti. Zlatomašnik Janez Lampichler je tudi ustanovni član NSKS.

Ivan Olip

Zlata maša Johanna Walcherja

V podružnici svetega Antona, ki leži blizu 1000 metrov morske višine in spada k župniji Šentštefan v Ziljski dolini, je bilo 14. julija slavje zlate maše našega dekana, konz. svetnika Janeza Walcherja. Zbrali smo se dušni pastirji iz šmohorske dekanije in lepo število vernikov k zahvalni sveti maši. Ob somaševanju sobratov in asistenci diakona Vincenca Gotthardta, je jubilar daroval svojo zlato daritev in v nagovoru omenil, da obhajamo Bogu hvaležni to slovesnost, da je med nami novomašnik Robert Katnik iz Bistrice, srebrnomašnik Georg Pichorner, ki oskrbuje tri župnije in župnik Janez Zitterer, ki se bo poslovil od župnije Šentjurij, kjer je 20 let deloval.

Berilo smo slišali v slovenskem jeziku in tudi temu slavju primerne priprošnje. Tudi petje je bilo v obeh deželnih jezikih. Po slovesni sveti maši je delil novomašnik posameznim vernikom svoj blagoslov.

Našemu jubilarantu želimo še mnogo moči in zdravja v vinogradu Gospodovem in mu kličemo: ad multos et felicissimos annos — na mnoga srečna leta v naši dekaniji!

Zlata maša Štefana Messnerja

Štefan Messner je obhajal svojo zlato mašo prav tam, kjer je pred 50. leti praznoval svojo novo mašo. Mnogo sobratov, prijateljev in vernikov od blizu in daleč se je udeležilo tega lepega jubileja župnika Štefana Messnerja. Jubilar je že osem let priklenjen na invalidni voziček.

ČESTITAMO

Farovška kuharica na Radišah **Zofka Thaler** bo v soboto praznovala 75-letnico.

Pepci in Andreju Wakounigu iz Dvora pri Pliberku se je rodila hčerka Lucija. Čestitkam se pridružuje tudi EL Pliberk.

Bernardki in Engelbertu Jahn iz Kamna se je rodil sinček Aleksander.

Danica in Hanzi Woschitz se veselita rojstva hčerke.

Ani Miksche iz Vetrinja, Höhenweg 75 za 86. rojstni dan in god vse najboljše in mnogo zdravja. To želi soseda Krista.

Svoj 91. rojstni dan in god praznuje v Mokrijah **Ana Kuster**.

V Borovnici pri Apačah praznuje 80-letnico **Jakob Wolte**.

Svoj 83. rojstni dan praznuje v Mohličah pri Galiciji **Miha Povoden**.

Marija Gojer iz Lovank praznuje 75. rojstni dan.

Jakubu Hriberniku v Selah na Kotu za 50-letnico in neigovi ženi **Ani** za god iskrene čestitke.

Društvo upokojencev v Pliberku iskreno čestita **Aleksu Kosu** v Borovjah pri Pliberku za dvojni praznik.

iz Šmarjete pri Pliberku obhaja 59. rojstni dan.

Na Dobrovi pri Dobrli vasi je praznovala **Frida Kušnik** svoj 44. rojstni dan.

Antonu in Hildi Gotthardt v Dulah pri Šmohorju se je rodila hčerka, ki jo bosta dala krstiti na ime Veronika. Iskrene čestitke srečnima staršema, Veroniki pa vse najboljše na življenjski poti.

Preteklo soboto sta stopila na skupno življenjsko pot **dr. Peter Fantur** in **mag. Angelika Reszter**. Mnogo sreče in zadovoljstva.

Svoj 20. rojstni dan je praznoval **Marko Stern**. Iskrene čestitke.

Čile-Pliberk: Nova vest o ognjeniku Mocho

Ker sem pred pol leta v NT poročal iz pisma g. Moharja o izbruhu izrednega ognjenika — vulkana — v njegovi župniji in sem v Dobu in Nonči vasi pokazal tudi sliko, vas bo gotovo zanimalo kaj sporoča g. Mohar sedaj.

„Ognjenik Mocho je še vedno aktiven in ker je izbruhnil prav na novem kraju, vzbuja pozornost znanstvenikov. Sedaj bruha pepel, ki ga veter raznaša daleč naokrog in ki napravlja veliko škodo. Živali — ovce, koze in govedo umira, ko uživa travo, posuto s pepelom. Ker je bila tudi velika suša, so travniki suhi in ni paše za zimo. Zdaj so začeli s preseljevanjem živali v druge kraje, da tako rešijo vsaj nekaj te živine. V

Lonquimayo se zemlja še naprej trese in so ljudje prestrašeni in živčni, ker ne morejo spati in zrak je okužen. Tudi župnik je moral iti iz fare ker ni mogel več prenašati takega stanja. Vse pliberške farane pozdravlja nekdanji kaplan Janez Mohar“.

Tukaj se pritožujemo, kako nam vreme nagaja, enkrat je preveč suša, enkrat preveč dežja ali karkoli pač pride. Pomislimo pa na razmere iz Moharjeve župnije ali drugod po svetu, ko so neprimerne večje nesreče. Bodimo zadovoljni, da živimo tukaj, kjer nam je zelo dobro in ni nobenih velikih nesreč.

Vinko Zaletel

Že desetič na poteh Domnove čete

Letošnji pohod na Komelj je bil že deseti. Bolj znan je ta pohod pod oznako „Po poteh Domnove čete“. Kot vsako leto, so bili udeleženci (blizu 1000) tudi letos, deležni gostoljubnosti domačinov, ki so jih na svojih domovih pogostili. Glavni organizator tega pohoda, Lipej Kolenik je v svojem govoru dejal, da gre ob tem pohodu za manifestacijo narodne zavesti in enotnosti ne le koroških

Slovencev, temveč celotnega slovenskega naroda.

Mestni svetnik Fric Kumer je zbrane pozdravil v imenu občine Pliberk in Enotne liste. Poudaril je predvsem delež tistih, ki so se borili in padli proti fašizmu. Kulturni spored tega srečanja so oblikovali moški zbor „Foltej Hartman“, zbor iz Vojnika in godba na pihala iz Slovenj Gradca.

Ob smrti Andreja Mitscheja Nezlomljiva življenjska volja

Skoraj osemdeset let je sedel nedeljo za nedeljo in tudi med tednom za orglami. Vendar orgle niso bile edine s katerimi je izpovedoval. Iz njih je izvajal melodije k cerkvenim pesmim, ki so jih v svojem jeziku peli ljudje že od nekdaj. Izpovedoval je z orglami, bil pa je izpovedan tudi v besedi in dejanjih. Kulturo ni ustvarjal z besedami ampak z dejanji. Eno izmed teh dejanj je bila tudi ustanovitev pevskega zbora „Danica“. Bil njen prvi, ki je s taktirko usmerjal to malo skupino ljudi, ki so na vabilo po svetu oznanjali in še oznanjajo prisotnost slovenske besede na južnem Koroškem.

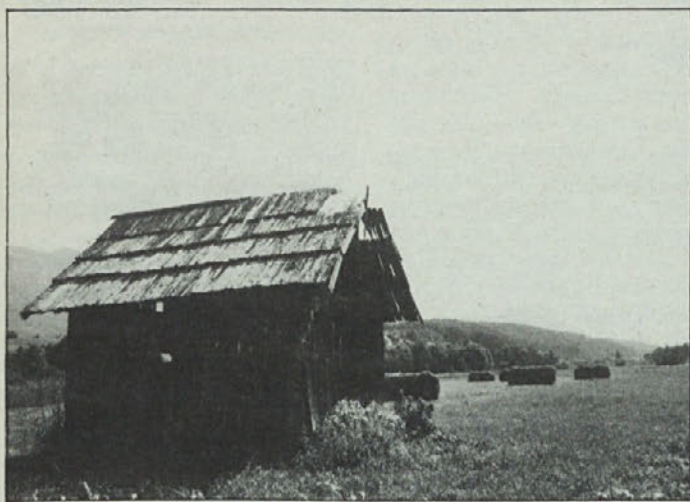
Da je bil že od rane mladosti slep ni bila ovira, da je bilo njegovo delo zgledno spričevalo za nezlomljivo življenjsko voljo. Tako, kakor je Mitscheju primanjkoval vid, tako je ob odprtem grobu marsikomu manjkalo besed. Sicer nihče ni napisal velikega epa o tem možu, vendar domači ljudje

ga bodo znali prebirati z nagrobnega spomenika, pa čeprav bo na njem le malo besed. Njegova dejanja pišejo posebno izpoved med vrsticami, vsakemu, ki je tega velikega moža poznal. Tisoč navzočih pri pogrebu je pričalo o priljubljenosti in dejavnosti Andreja Mitscheja.

V slovo je zapel svojemu bivšemu dirigentu mešani pevski zbor „Danica“ pod vodstvom Hanzija Kežarja. V pretresljivih besedah se je od rajnega poslovil župnik Peter Sticker, ki je vodil žalne obrede. Med govorniki, ki so vztrajnemu kulturniku, velikega rodoljuba in vzglednemu družinskemu očetu izrekli besedo zahvale so bili predsednik „Danice“ Stanko Wakounig, drž. posl. Karel Smolle in dr. Gustav Brumnik. Pogreba so se udeležili tudi občinski odborniki EL Škocijan, župan Albert Holzer in predsednik KKZ dr. Janko Zerzer.

Vincenc Gotthardt

MOTIV TEDNA

„Šufe“ v Zilski dolini so posebnost kmečke arhitekture. Škoda je, da jih toliko že začne propadati.

Iz Zilske doline je prispel na uredništvo Našega tednika prvi „motiv tedna“. Na sliki vidite „šuf“, kot domačini pravijo posebnim lesenim kočam, v katerih kmetje čez leto spravijo seno. Ravno zdaj v tem času pa so kmetje v Ocah blizu Šmohora na tem, da spravijo pokošeno travo. Ker je bilo vreme v zadnjem

času nekoliko deževno, bo posušena trava počakala na ostrnicah, preden jo bodo kmetje zvozili v „šufe“ ali v skednje domov.

Dragi bralci.

Ta rubrika je rezervirana za Vaše motive. Pošljite jih na Naš tednik, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Otroci kot steber odrske dejavnosti v prihodnje

V Železni Kapli so tokrat stali otroci na „deskah, ki pomenijo svet“. Župnik Poldež Zunder je z njimi uprizoril igro na besedilo Franceta Bevka „Bedak Pavlek“. V pozdravnih besedah je dejal predsednik SPD „Zarja“ Franci Sadolšek, da je kapelški oder že od nekdaj znan po dobrih uprizoritvah. Omenil je tudi trud, ki so ga otroci skupaj z režiserjem vložili v to odrsko predstavo. In že ob prvih gibih in besedah mladih igralcev je bilo čutiti, slišati in videti, da trud režiserja Poldeja Zundra ni bil zamanj. Odrska predstava, ki jo pripravijo otroci, je na Koroškem še zmeraj nekaj zelo zelo redkega. Otroci, ki so nastopili z Bevkovo igro „Bedak Pavlek“ na odru v Železni Kapli, so stebri, ki zagotavljajo, da tudi v bodoče odrsko delo v tem kraju ne bo zamrlo.

Pevsko-instrumentalna skupina iz Šentlipša, ki jo vodi Pepca Weiss.

Pevsko srečanje v Žitari vasi

„Mi kot slovenska narodna skupnost smo zadolženi, da podedovano kulturno dediščino posredujemo svojim potomcem in jo tudi negujemo“. — Tako je v svojih povezovalnih besedah dejal Peter Korpitsch, ter dodal, da izžareva človek, ki je odgovoren za svojo domovino življenju povečano vrednost. Takšen človek izžareva „sproščenost in vedrost, ki privedeta k harmoniji s samim seboj in s svetom.“

Med nastopajočimi sta bila gotovo najbolj sveža in sproščena dva mlada harmonikaša Glasbene šole. Pred številnim občinstvom sta vsak s svojo vižo nastopila Marko Krasnig in Konrad Ounitsch. Razveseljiv je bil tudi nastop „ansambla brez imena“ in folklorne skupine iz Žitare vasi. Nadalje so še nastopili MoPZ „Trta“ cerkveni pevski zbor Šentlipš in pevsko-instrumentalna skupina iz Šentlipša.

Poletna šola iz naravoslovja na Jezerskem

„Znanost mladini“ je gibanje, ki v Sloveniji vsako leto prireja znanstveno-raziskovalne tečaje za nadarjene dijake. Letošnje poletne šole iz naravoslovja, v kateri so sodelovali predvsem dijaki gorenjskih šol, sta se udeležili tudi Veronika Korotaj in Barbara Kunčič, dijakinji 5. A razreda Zvezne gimnazije za Slovencev Celovcu.

Na Jezerskem so mladi raziskovali in povečevali geološke ter biološke posebnosti kraja. Fizikalno in kemijsko so obdelovali zbrane vzorce. Spoznali so se tudi z etnologijo, astronomijo in meteorologijo. S pomočjo računalnika so opravili vse naloge in ob zaključku desetdnevnega seminarja pripravili poster billen.

Naš tednik: Po zadnjih občinskih volitvah ste prevzeli referat za varstvo okolja, ki je pridobil v zadnjih letih na pomembnosti in važnosti, ker se prebivalci vse bolj zavedajo važnosti varstva okolja. Kakšna so težišča dela tega referata?

Jože Partl: V ospredju dela je seveda splošno varstvo okolja v celi občini. Referat pa se ne ukvarja samo z odvažanjem smeti, ampak polaga vedno več pozornosti na informiranje ljudi, ki potem lahko svoje doprinesejo k temu, da bo naša občina ostala čista. V referat pa spada tudi vodna oskrba, ki je tesno povezana z varstvom okolja, ki je predpogoj z zdravno pitno vodo.

Naš tednik: Če primerjate stanje leta 1985 in danes — koliko se je na področju varstva okolja v občini spremenilo?

Jože Partl: Stanje se je nedvomno mnogo spremenilo. Ljudje danes mislijo precej drugače in se zavedajo, da je potrebno ščititi naše okolje. V občini smo uredili vsa odlagališča smeti, jih tudi sanirali. Uvedli smo tudi zbiranje smeti: 2x letno pobiramo trde odpadke, 1x letno pa strupene odpadke. V gradbenem dvoru (Bauhof) v Nonči vasi pa imajo občani tudi možnost za odlaganje papirja, plastike (folije) in mrhovine. To je gotovo zelo pomembno, ker vsako mrtvo žival pod 80 kg lahko občani pripeljejo v gradbeni dvor, po mrhovino nad 80 kg pa pride občina sama in jo odpelje brezplačno. Ker v gradbenem dvoru opravljajo odstranjevanje mrhovine, na tem mestu pozivam odgovornega referenta, da skrbi za to, da v Nonči vasi ne bo smrad nadlegoval prebivalstvo. Potrebno je vsak dan čistiti pripravljene kontejnerje.

Tudi odlaganje smeti v gozdovih se je po večini že prenehalo, povsod pa so še črne ovce. Na

Pivovarna Gösser zelo onesnažuje Bistrico.

Z referentom za varstvo okolja m. sv. Jožetom Partlom se je pogovarjal Silvo Kumer

Skrb za varstvo naše narave in okolja v občini Pliberk danes večja

Od leta 1985 naprej vodi v občini Pliberk referat za varstvo okolja mestni svetnik Jože Partl (EL). Referat so mu tedaj bolj ali manj dodelili, ker se je pač koalicija hotela znebiti referata, ki je le malo popularen, ker pač referent nima razdeljevati privilegijev. Nasprotno — referent mora z vsemi sredstvi zagotoviti varstvo okolja in mora pogosto občane tudi z neprijetnimi sredstvi na to opozoriti.

Toda v teku 4 let sta se vloga in pomen referata bistveno spremenila, prebivalci so postali znatno bolj sprejemljivi za vprašanja okolja in so pripravljene tudi nekaj prispevati za zdravo okolje. Pri tem pa ima referent m. sv. Jože Partl važno vlogo, namreč da skrbi za to, da bo ostala občina Pliberk ekološko zdrava in čista.

odvažanje itak plačam — ostalo pa me ne briga. Pri mladini je to znatno lažje, ker se tudi v šolah učitelji že trudijo v to smer — potrebno pa bo doseči to tudi pri vseh prebivalcih.

Naš tednik: Domača podjetja zrakav pravzaprav v večji meri ne onesnažujejo. Kako je to v sosednjih občinah v Sloveniji, koliko dobimo od tam onesnaženega zraka?

Jože Partl: V naši občini podjetja ne onesnažujejo v večji meri zraka. Toda skrbi imamo zaradi topilnice svinca v Mežici. Toda tudi tam že skušajo najti rešitev z BBU v Bleibergu na Koroškem. Ker je vedno mnogo slišati o Železarni na Ravnah, imam znanstvene informacije, da tam ne zastrupljajo zraka, na vsak način pa ga zelo umažejo. Z Ravn nam torej ne grozi nevar-

“ Pivovarna Gösser in mesto Pliberk zelo onesnažujeta reko Bistrico. Na vsak način bomo morali najti kmalu rešitev. ”

nosti, želel pa si bi izboljšave v Velenju in v Dravogradu. Na skupnih srečanjih obmejnih občin se bomo tej problematiki morali bolj posvetiti.

Naš tednik: S Pece pride reka

Bistrica čista. Kakšno kvaliteto pa ima, ko zapusti Pliberk?

Jože Partl: Do pivovarne Gösser ima Bistrica kvaliteto 1, po pivovarni, ki spušča svoje odplake v reko, le več kvaliteto 3. Po mestu Pliberk pa se izboljša kvaliteta na 2, ker se bakterije pomešajo in to pogojuje menda izboljšavo kvalitete.

Naš tednik: Precejšen del mesta Pliberk spušča svoje odplake direktno v Bistrico. Mnogo je bilo že govora o gradnji kanala v mestu Pliberk, predvsem pristojni uradi v Velikovcu in Celovcu to zahtevajo. Kako realistična je gradnja takšnega kanala?

Jože Partl: Seveda mesto Pliberk zelo onesnažuje reko, prav tako tudi pivovarna v Stihu/Sorgendorf. Zato zahtevajo pristojni uradi, da bo potrebno zgraditi v Pliberku kanal in ekološko sanirati pivovarno Gösser. Predvsem mandatarji iz mesta Pliberk pa se branijo te rešitve, ker bi precej stala in bi morali vsi prispevati svoj delež. Zato zahtevajo gradnjo kanala za celo občino, kar pa je trenutno nerealistično, ker bi to enostavno preveč stalo. Dolgoročno gledano pa bomo morali seveda zgraditi kanal in tudi sanirati pivovarno, drugače ne bo šlo.

Naš tednik: Tudi v Borovlja/Ferlach so začeli graditi kanal v mestu, kjer pa so se prebivalci izredno borili proti. Posledica je bila vidna za stranke pri volitvah, ko so nasprotniki ustanovili frakcijo in na hip prišli v občinski odbor. Se mogoče tega bojijo frakcije tudi v Pliberku?

Jože Partl: Gotovo se frakcije v Pliberku bojijo takšne odločitve, ker bi to lahko pomenilo, da bi s tem lahko prebivalce oz. volilce razjezili. Toda problem v mestu Pliberk je vedno bolj precej in se tudi mandatarji iz

mesta ne bodo mogli na večno izmikati in braniti tega vprašanja. Treba bo kmalu najti rešitev, pa če bo tudi še tako nepopolna. Na podeželju, na vaseh pa problem še ni tako akuten, vrhu tega pa so tudi tu pri gradnji novih hiš predpisi postali precej bolj strogi.

Naš tednik: Problem umiranja gozdov je danes eden najbolj perečih. Koliko je v občini Pliberk oškodovan tudi že gozd?

Jože Partl: Ker sem kmet in hodim mnogo po gozdovih, poznam položaj dobro. Večjega umiranja gozdov pri nas pravzaprav ni. Toda jelka raste vedno redkeje in doseže maksimalno starost 60 let. To pa zaradi tega, ker je zelo občutljiva. Po moje je kriva topilnica v Mežici. Če bodo tam našli rešitev, bo gotovo rastla bolj tudi jelka.

Naš tednik: V vaš referat spada tudi vodna oskrba. Kako ocenjujete dolgoročno vodno oskrbo za občino?

Jože Partl: Če se ekološke razmere ne bodo spremenile, si upam reči, da imamo vodo zagotovljeno za večne čase. Z nakupom Kanaufovih vrelcev imamo zdaj dosti vode, za katero se zanimajo tudi že druge občine, kot npr. Dobrla vas. Zdaj smo že začeli graditi vodovod, tako da bo kmalu v celotni občini zagotovljena vodna oskrba. Da pa je prišlo do tega, je bilo z moje strani potrebno veliko pogajanj z lastniki vrelcev in kar mnogi verjetno niso pričakovali, smo potem tudi dosegli. Dejstvo pa je, da to ni samo uspeh dela mojega referata, ampak da je to zdaj seveda velik uspeh za vse občane. Kajti na Koroškem niso vse občine v tem ugodnem položaju, kar se tiče vodne oskrbe. In to je potrebno tudi primerno ceniti.

Naš tednik: Hvala za pogovor.

“ V naši občini zraka ne onesnažujemo — toda skrbi me topilnica svinca v Mežici. ”

žalost se še vedno zgodi, da ljudje pozabijo pravočasno pripraviti odpadke za odvažanje trdih ali posebnih smeti, potem pa to enostavno zapeljejo v eno izmed jam, kjer je odlaganje prepovedano.

Na splošno pa moram ugotoviti, da se je stanje vidno izboljšalo in sem optimističen, da bo občina

na Pliberk tudi v bodoče ostala ekološko zdrava.

Naš tednik: Odvažanje smeti je torej dobro organizirano. Toda danes povsod že skušajo prevzgjati ljudi v to smer, da na splošno ne bodo več producirali toliko odpadkov oz. da sortirajo odpadke, ki jih spet uporabijo kot surovino. Kakšna je pripravljenost za to v občini Pliberk?

Jože Partl: Pripravljenost je vsekakor dana, toda to se mora še znatno izboljšati. Posamezne surovine kot glaževino in papir že zbiramo. Gotovo bomo s časom tudi to ponudbo lahko povečali. Potrebno pa je gotovo „prevzgjati“ ljudi v to smer, da bodo npr. mleko kupovali v steklenicah in ne v plastičnih zabojih. Mnogo k temu prispevali pa bi lahko tudi

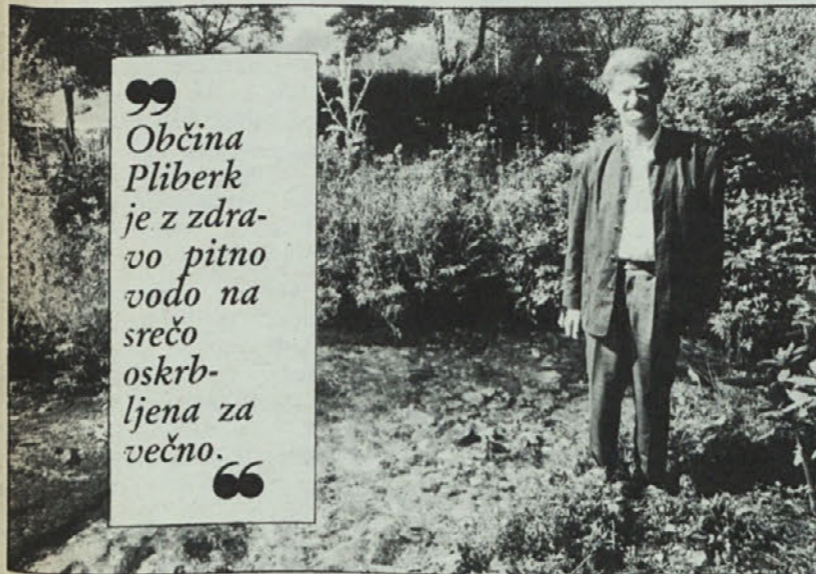
“ Jelke v naših gozdovih dosežejo danes poprečno starost 60 let, to pa zaradi onesnaževanja okolja. ”

trgovci, ki naj kupcem ne bi dali vedno toliko zavojnega materiala. Predvsem to velja tudi za naše kupce iz Jugoslavije, ki se pač potem pred mejo znebijo tega, kar pa seveda dodatno onesnažuje gozdove.

Predvsem pa bomo vsi skupaj morali skušati spremeniti mentaliteto in mnenje mnogih, češ za

“ Stanje se je precej izboljšalo. Ljudje imajo več poslušnosti za varstvo okolja in to je predpogoj za izboljšanje. ”

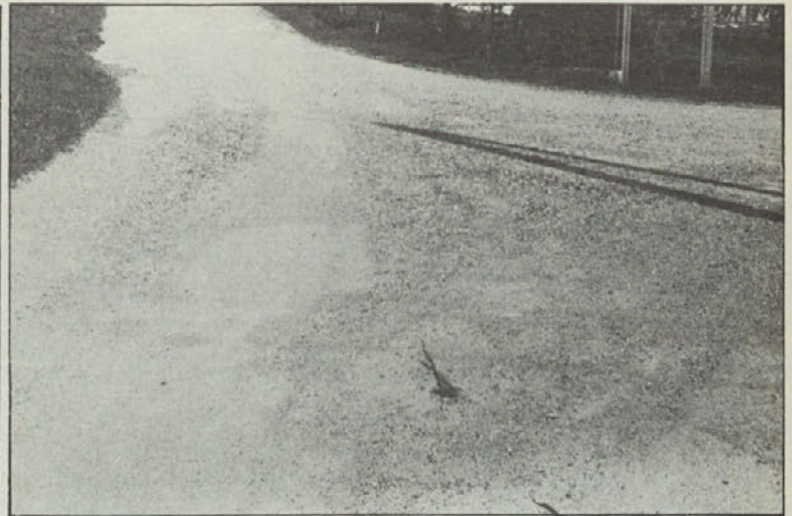
“ Občina Pliberk je z zdravno pitno vodo na srečo oskrbljena za večno. ”

Takšnih jam je bilo več, občina jih je sanirala.

Pločnik do kolodvora so že začeli graditi — dolgoletna želja EL in šmihelskih občanov se bo zdaj izpolnila.

Po poplavljanju ostane na cesti na Letini vedno mnogo gramoza in prsti in tako predstavlja za vse uporabnike ceste dodatno nevarnost.

Končno gradijo pločnik Šmihelu

Dolgoletna zahteva EL
bo zdaj uresničena!

Pred tremi leti je Enotna lista vložila na občini predlog za gradnjo pločnika med kolodvorom in poslopjem tovarne Kobra v Šmihelu. EL je to utemeljila s tem, da vedno več otrok hodi na tej cesti od kolodvora in da so ravno ti otroci na tej ozki cesti izpostavljeni močnemu prometu, ki je še posebno intenziven, če gredo na delo delavci v „Filterwerk“. Pločnik pa seveda potrebujejo tudi vsi, ki stanujejo v tem delu Šmihela.

Tri leta je potem trajalo, da je občina potem odobrila ta projekt, ki bo znatno pripomogel k varnosti na tem delu ceste v Šmihelu.

Enotna lista Pliberk za vsakoletni mestni praznik

Sicer se občina Pliberk zelo trudi, da bi nudila našim gostom čim več zanimivih prireditev, toda kljub temu je v naši občini prav julija in avgusta zelo mirno. Goste in domačine pa seveda vleče na Klopinsko jezero, kjer je ponudba znatno bolj zanimiva.

Da bi ravno v teh dveh mesecih nudili gostom in domačinom nekaj zanimivega, se EL zavzema za vsakoletni mestni praznik/Stadtfest, na katerem bi praznovala vsa občina.

Smisel takšnega mestnega praznika bi bil tudi v tem, da se bodo ljudje iz naše občine srečali — kar služi tudi medsebojnemu razumevanju.

Gotovo pa bi ta mestni praznik privabil tudi številne turiste,

katerimi bi nudili na glavnem trgu in v dvoranah v Pliberku program, ki bi segal od glasbe, razstav, literature, zabave in športa.

Točen program pa naj bi izdelali potem vsi, ki bi imeli za to zanimanje — gotovo tudi turistično društvo v Pliberku. Prvi praznik naj bi bil že leta 1990 in trajal 2 do 3 dni. Prireditelj pa naj bi bila občina Pliberk. K sodelovanju pa so že danes vsi prisrčno vabljeni.

Voda poplavlja Letino — kaj bo storila občina?

Na Letini po vsakem deževju poplavlja površinska voda z Libiča cesto in posamezna dvorišča. S tem seveda ogroža varnost na cesti, in onesnažuje vas.

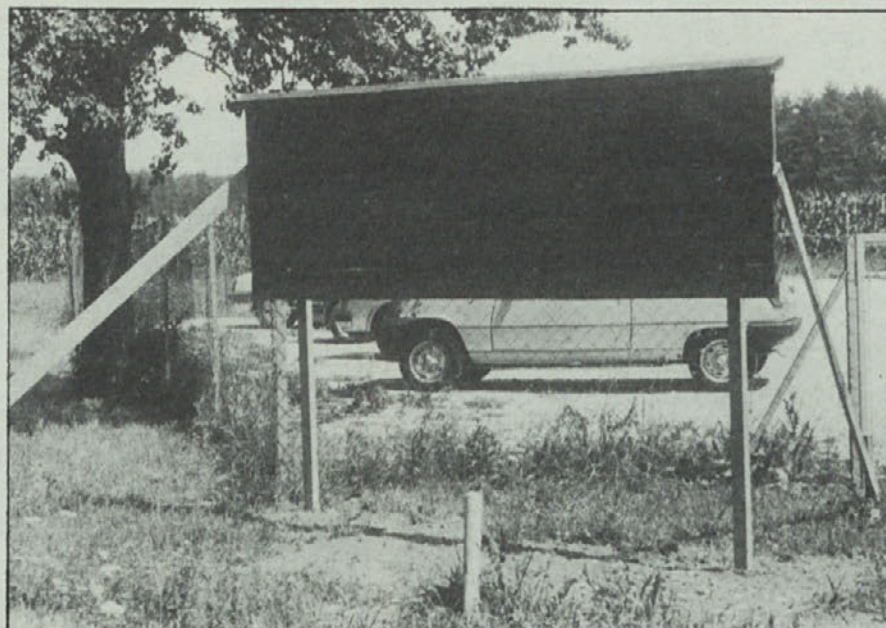
Ker se stanje po vsakem deževju le še dodatno poslabša, so na Letini vaščani iskali pomoč na občini. Na iniciativo EL so Letinčani stavili na občino predlog, da naj ona ukrepa proti tem poplavam. V pismu prosijo občino, naj skrbi za to, da voda v bodoče po dežju ne bo mogla več poplavljeti vas. Zdaj vsi čakajo na odločitev v občini, ki pa naj bi hitro odločala, kajti naslednji dež bo gotovo prišel tudi poleti že prav kmalu . . .

„Pliberški časopis/ Bleiburger Zeitung“ praznuje 10-letnico

Prvi občinski list v Pliberku „Pliberški časopis/Bleiburger Zeitung“ praznuje letos svojo 10-letnico. Edini dvojezični časopis v občini izhaja večkrat letno in to tudi zelo obširno. Vsebina časopisa je posvečena skoraj izključno občinskim temam, predvsem pa nudi občanom informacije o dogajanju v občini sami. Glavni urednik „Pliberškega časopisa“ je Fric Kert, njemu ob strani pa stoji vrsta sodelavcev, ki z velikim idealizmom oblikujejo časopis.

Letos bo „Pliberški časopis“ namreč priredil še velik jubilejni praznik, na katerem se bo še bolj obširno predstavil občanom. Na to slavnost vas uredništvo časopisa že danes prisrčno vabi.

Zdaj ne bo potrebno več „divje“ plakatirati!

V občini so postavili dodatno 8 takšnih tabel za plakatiranje

Vsak, ki dela pri kakšnem društvu, gotovo pozna težave, ki lahko nastanejo v zvezi s plakatiranjem. Dosti javnih tabel ni na razpolago, „divje“ plakatirati pa je prepovedano — „Bergwacht“ je že marsikateremu društvu izstavila kakšno kazen.

Referat za varstvo okolja (m. sv. Jože Partl EL) je pustil postaviti v občini dodatno 8 tabel, na katerih bodo občani in domača društva lahko najavila svoje prireditve. Zdaj se jih bo treba le še posluževati.

Po dolgih pogovorih ter nešteti intervencijah podjetnikov je Zvezno ministrstvo za finance na Dunaju pred kratkim končno zavzelo stališče k davčni problematiki jamstva za proizvode. V zvezi s tem finančna uprava skuša najti odgovor na vprašanje podjetnika, kako naj ta v bilanci „davčno“ poskrbi za eventualno jamstvo proizvodov. Naš tednik bo iz aktualnih vzrokov v tem članku bralce (predvsem pa podjetnike) seznanil s to problematiko — to pa zaradi tega, ker še do danes nešteto podjetnikov podcenjuje „nevarnost“, ki lahko nastopi kot posledica jamstva za proizvode. Ta članek naj vas seznanja z „davčnimi“ možnostmi za zmanjšanje te nevarnosti.

Kaj je bistvo jamstva za proizvode?

S 1. 7. 1988 (torej pred približno enim letom) je tudi v Avstriji stopil v veljavo zakon o jamstvu za proizvode (Produkthaftungsgesetz). Po tem zakonu jamči vsak proizvajalec, importer (uvoznik), trgovec (Händler) za telesno poškodbo oz. škodo na stvarih, ki je nastala zaradi tega, ker je kupčeval s pomanjkljivimi proizvodi. To jamstvo nastopi takrat, če — zgoraj omenjeni podjetnik — v določenem roku ni imenoval svojega dobavitelja (Lieferant). Omenil bi samo, da za to jamstvo krivda podjetnika ni predpogoj (Verschuldens-unabhängige Haftung). Pod določenimi pogoji je podjetnik tudi po tem „ostrem“ zakonu oproščen jamstva (Glej § 8 zakona o jamstvu za proizvode).

Kako naj podjetnik skrbi za kritje (Deckungsvorsorge)?

Po zakonu o jamstvu za proizvode (§ 16) imajo podjetniki dolžnost, da se na primeren način zavarujejo pred nastopajočimi odškodninami. Za take slučaje podjetnik lahko poskrbi na dva načina in sicer:

a) v obliki obveznega škodnega zavarovanja (Haftpflichtversicherung) ali pa

b) v obliki bilančne rezerve (Rückstellung).

Ta bilančna rezerva ima cilj, da upošteva bodoče izdatke v bilanci. Preden se bom bolj točno ukvarjal z rezervo za jamstvo proizvodov (Rückstellung für Produkthaftung), bi rad na kratko nakazal tiste kriterije, ki so potrebni, da sploh lahko tvorite rezervo v bilanci.

Davčni nasveti

Piše
dr. Marian
Wakounig

Davčni problemi v zvezi z jamstvom za proizvode (Produkthaftung)

Kdaj podjetnik lahko tvori rezerve?

Davčni zakoni o tem ne povejo kaj točnega, pač pa se — kot posledica mnenja upravnega sodišča ter finančne uprave — prizna tvorba rezerve v bilanci takrat, če podjetnik s prejšnjo verjetnostjo lahko „računa“ z bodočimi izdatki. Te rezerve naj upoštevajo bodoče izdatke podjetja in so za podjetnika deloma tudi zaradi tega tako „ugodne“, ker v letu tvorbe „zmanjšajo“ obdavčljivi dobiček. To zmanjšanje dobička preko rezerv pa na drugi strani povzroča, da si finančna uprava (predvsem v teku revizije / oziroma davčnega pregleda) precej točno ogleda te bilančne rezerve.

Če so predpogoji dani, podjetnik seveda lahko tvori rezerve za jamstvo proizvodov.

Rezerva za jamstvo proizvodov:

Tvorjenje (in s tem zmanjšanje dobička) rezerve je dovoljeno samo takrat, če podjetnik za to jamstvo še ni zaključil škodnega zavarovanja (oboje ni možno).

Na področju produktne jamstva je rezerva dovoljena za tiste produkte, s katerim podjetnik kupčuje po 1. 7. 1988. V tej zvezi bi omenil, da bo tvorba rezerv iz davčnega vidika možna predvsem takrat, če je podjetnik — ker že pričakuje jamstvo — najavil terjatve napram proizvajalcu ali pa importerju. Prav tako bo finančni urad priznal rezerve v bilanci takrat, če je podjetnik opazil, da prodaja pomanjkljive produkte (napaka je npr. nastala v produkcijskem procesu) in že zaradi te situacije pričakuje, da ga bodo pritegnili k jamstvu.

V kateri višini se lahko tvori rezerva za jamstvo produktov?

Nasplošno se rezerve v bi-

lanci priznajo samo takrat, če podjetnik napram podlagam lahko dokaže, da mu že v neposredni bodočnosti pretijo izdatki. Rezerve za riziko, ki ga podjetnik začasno še ne more točno oceniti, se tvorijo lahko v pavšalni višini. Ta pavšalna višina pa ne sme biti neizmerna, temveč verodostojna, sicer je

Primer:

Podjetnik A ima sledeči letni promet —

1. 7. 1989 — 31. 12. 1988 =	6.000.000,— šilingov (1. leto)
1. 1. 1989 — 31. 12. 1989 =	13.000.000,— šilingov (2. leto)
1. 1. 1990 — 31. 12. 1990 =	14.000.000,— šilingov (3. leto)
1. 1. 1991 — 31. 12. 1991 =	14.000.000,— šilingov (4. leto)
1. 1. 1992 — 31. 12. 1992 =	16.000.000,— šilingov (5. leto)

Kot rezerve podjetnik A lahko tvori:

Za 1. leto, torej 1988, 0,5 % od letnega prometa — to je 6.000.000,—, tako da ima v bilanci rezervo v višini 30.000,— šilingov.

Za 2. leto (1989) 0,5 % od 13.000.000 = 65.000,—

Za 3. leto (1990) 0,5 % od 14.000.000 = 70.000,—

Za 4. leto (1991) 0,5 % od 14.000.000 = 70.000,—

Za 5. leto (1992) 0,5 % od 16.000.000 = 80.000,—

Kaka slika se poda iz tega primera v bilancah podjetja A?

V bilanci za leto 1988 je zapisana rezerva z 30.000,—

V bilanci za leto 1989 je zapisana rezerva z 95.000,—

za leto 1988 ter za leto 1989 — skupno torej

V bilanci za leto 1990 je zapisana rezerva za leto 1988, 1989, 1990 — skupno torej z 165.000,—

V bilanci za leto 1991 je zapisana rezerva za leto 1988, 1989, 1990, 1991 — skupno torej z 235.000,—

V bilanci za leto 1992 je zapisana rezerva za leto 1989, 1990, 1991, 1992 — skupno torej z 285.000,—

V bilanci za leto 1992 nima

več rezerve iz leta 1988,

ker je moral podjetnik to rezervo v četrtem (4.) letu po tvorjenju zopet razrešiti.

To pa pomeni, da se celotne rezerve zmanjšajo za 30.000,— iz leta 1988. Podjetniku rezerve takrat ni treba razrešiti, če jo je porabil za jamstvo.

To pavšalno ovrednotenje rezerv (0,5 % letnega prometa) velja tako dolgo, dokler podjetnik ne more dokazati, da je pavšalno ovrednotenje preizkušeno. Če podjetnik lahko dokaže, da so pavšalne rezerve

finančni urad ne more priznati.

— Ker je zakon o jamstvu za proizvode stopil v veljavo šele s 1. 7. 1988, podjetniki na tem področju še nimajo izkušenj, tako, da jim manjkajo podatki za verodostojne rezerve. Iz tega razloga se morajo podjetniki posluževati drugih podatkov. V tej zvezi finančno ministrstvo prizna, da se rezerva tvori v isti višini, za katero bi sicer moral podjetnik — če ne bi tvoril bilančne rezerve — zavarovati riziko za jamstvo proizvodov (Produkthaftungsrisko). To je ena možnost.

— Druga možnost za tvorjenje rezerve pa je sledeča: Podjetnik od svojega letnega prometa brez prometnega davka (Nettoerlöse ohne Umsatzsteuer) 0,5 % prihrani za rezerve. Rezerve, ki jih je tvoril na ta način, mora v četrtem letu po tvorbi razrešiti — če jih medtem ni porabil za jamstvo.

Ob koncu bi samo omenil, da sem podal trenutno mnenje zveznega ministrstva za finance. To mnenje velja pa seveda za vsa v Avstriji delujoča podjetja, pri katerih lahko nastopa jamstvo za proizvode. Povedal bi pa tudi, da se v naslednjih letih lahko pričakuje še bolj detajlirano stališče finančne uprave — to pa takrat, če bomo že imeli izkušnje na področju jamstva za proizvode. Do takrat pa se morate držati tega navodila.

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 21. julija
Slovenščina, moj jezik!

SOBOTA, 22. julija
Duhovni nagovor (dekan Kristo Srienc).
Voščila (D. Urschitz)

NEDELJA, 23. julija
„Rad bi vedel, kako kmetič...“

PONED., 24. julija
Pri nas v Svečah.

TOREK, 25. julija
Halo prijatelj

SREDA, 26. julija
Glasbena sreda: naši poslušalci moderirajo

ČETRTEK, 27. julija
Rož — Podjuna — Zilja.

Slovenski radijski spored, petek, 24. 7.,

Naša vas Sveče (Andrej Feinig)

Sveče, vas v sredini Roža, so znane po umetnikih in kulturnem delu. Tukaj je živel in si ustvaril svojo galerijo prof. France Gorše, sem zahaja vsako leto svetovljan — slikar Stanko Rapotec, v Svečah se odvija priznani slikarski teden in še več zanimivosti bi lahko našli.

V ozadju vsega tega živahnega kulturnega snovanja pa niso samo pridni kulturni delavci, ampak tudi simpatični in za umetnost sprejemljivi vaščani. O njih in o sveškem življenju bo govorila ta oddaja. K besedi bodo prišli tudi vaščani sami. Oddajo je pripravil mag. Andrej Feinig.

NA TELEVIZIJI

Dober dan, Koroška!
(23. julija 1989, FS 2, 13.00)

Kaj so pripravili sodelavci in sodelavke slovenskega televizijskega sporeda tokrat?

Iz deželnega arhiva
(konec serije)

Uradna dvojezičnost na Koroškem je bila včasih bolj razširjena

Zlatomašnik Messner v Železni Kapli

Kaj je še drugače novega na Koroškem

SAK-ples

Skupina Hot-Hot bo to soboto, 22. julija 1989, igrala na plesu SAK pri Šoštarju v Globasnici. Ples se prične ob 21. uri

ŽELEZNA KAPLA

Slovensko prosvetno društvo ZARJA v Železni Kapli vabi na **FOLKLORNO SREČANJE v nedeljo, 23. julija 1989**
13.00 zbiranje folklornih skupin
14.00 povorka in nastop pred hotelom Obir nato ples z ansamblom kvintet Sava

ŽELEZNA KAPLA

ROMARSKI DAN na god sv. Ane pri Devici Mariji v Trnju.
Čas: sreda, 26. 7. 1989. Sv. maše ob 7., 8., 9., 10.
Kraj: pri Devici Mariji v Trnju
Novomašnik Vid STANOUNIG iz Škofje Loke — po sv. maši novomašniški blagoslov.

LOČE

FOLKLORNI VEČER
Čas: ponedeljek, 24. 7. 1989, ob 20.30
Kraj: gostilna Wrolich v Ločah
Prireditelj: SPD „Jepa Baško jezero“ iz Loč

RADIŠE

BISERNA MAŠA župnika Ludvika Janka in ZLATA MAŠA župnika Andreja Lampichlerja
Slavnostni pridigar je župnik Tomaž Holmar
Čas: nedelja, 23. 7. 1989, ob 15. uri
Kraj: v farni cerkvi na Radišah

DOBRLA VAS

FOLKLORNI VEČER
Čas: četrtek, 3. 8. 1989, ob 20.30
Kraj: v samostanu v Dobrli vas (v slučaju slabega vremena bo prireditelj v avli Glavne šole v Dobrli vasi)
Nastopa: svetovno znan folklorna skupina EMONA iz Ljubljane, ki bo izvajala ples iz Slovenije in iz drugih republik Jugoslavije v pristnih narodnih nošah. Skupino spremlja tamburaški orkester. Folklorna skupina pa je že nastopala skoraj po vsej Evropi: v Alžiriji, Turčiji in Egiptu.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobrli vasi

GLOBASNICA

ŽEGNANJE PRI SV. ANI NAD MEŽICO
Čas: v nedeljo, 30. 7. 1989, zbirališče ob 8.30
Kraj: pred gostiščem Juenna
Prireditelj: Planinsko društvo odsek Globasnica

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in mag. Marjan Pipp, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik) urednika Franc Wakounig in Vincenc Gotthardt, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

OB ZABLATNIŠKEM JEZERU

SPD Danica vabi na Kulturni večer, ki bo v četrtek, 27. 7. 1989 ob 20.30 uri na Breznikovem campu ob Zablatniškem jezeru
Sodelujoči: Zabavni ansambel ZMEDA, mešani pevski zbor SPD Danica, vokalni ansambel SPD Danica.

SODALITAS

v sredo, 2. avgusta, ob 20. uri
VEČER SLOVENSKE LJUDSKE PESMI
Nastopa: družina Lipusch, Strpna vas

od srede, 16. avgusta, od 18.-ure do sobote, 19. avgusta, do 13. ure
Duhovne vaje za duhovnike: DA BOGU, DA ČLOVEKU, nem.
Voditelj: škof Jakob Mayr, Salzburg

v sredo, 23. avgusta, ob 20. uri
Koncert: SONATINA ALOJZA SREBOTNJAKA
Nastopata: Michael Grube, violinist, Erican Saydam, pianist

GALERIJA TINJE: RAZSTAVA DEL ISKE RANE (slike)
Razstava traja do 5. septembra 1989
v nedeljo, 20. avgusta, ob 20. uri
ODPRTJE RAZSTAVE FOTOGRAFIJ „VIŠARSKI MOTIVI“ VINKA ŽAKLJA

IZOBRAŽEVALNO IN ROMARSKO POTOVANJE:

od ponedeljka, 24. julija, do ponedeljka, 31. julija 1989

IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE: OGLED ROMANSKIH IN GOTSkih STOLNIC V NEMČIJI

Proga: Würzburg, Limburg, Koblenz, Andernach, Maria Laach, Rheintal, Mainz, Bonn, Köln, Aachen, Worms, Speyer
Vodstvo: dr. Johann Sturm, rektor Jože Kopeinig

od petka, 25. avgusta, do petka, 1. septembra 1989

IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V RUSIJO

od sobote, 23. septembra, do nedelje, 1. oktobra 1989

ROMARSKO IN IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V LURD, LA SALETTE IN MARIJA EINSIEDELN

VEŠKI STAN LOVSKA MAŠA

Čas: nedelja, 30. julija, ob 11. uri
Kraj: na Veškem stanu v kapelici sv. Ane in sv. Huberta
Prireditelj: Klub prijateljev lova Mašo bodo sooblikovali lovski rogi iz Pliberka in Železne Kaple ter MoPZ „Kralj Matjaž“
Sveto mašo bo daroval dekan Kristo Srienc

Ob sobotnih večerih so svojčas fantje na vasi peli svojim dekletom pod oknom.

To tradicijo in te izgubljače se ljubezenske pesmi poživljajo fantje v Zgornji venci in v okolici Bilčova.

VAŠČANI POJO PODOKNICE

v soboto, 29. julija, ob 20.30 na Horice pri KOŠARJU — VALENTINITSCH na GORI.

Sodelujejo: PODHUMŠKA DEKLETA in ansambel HARMONIJA

Vabimo Vas na prijeten domač večer s pristnimi ljudskimi pesmimi (navrh pa še prigrizek in mošt).

Hvala za podporo
ljudski šoli Mohorjeve

Združenje staršev na ljudski šoli Mohorjeve se prav pristrčno zahvaljuje Posojilnici-Celovec in Zvezi-Bank za brezplačni tisk položnic. Zahvaljuje se pa tudi 8. B razredu letnik 1979, za velikodušno podporo ob 10-letnici mature. Nabrali so ob srečanju v Hodišah 5600 S. (Miran Breznik, Mira Einspieler-Grötschnig, Štefka Fera-Kap, Ljudmila Gasser, Marija Haderlap, Ursula Kelich-Schellander, Melitta Klinar, Stanko Pörtsch, Veronika Sommeregger, Mirko Tischler, Marjan Velik, Helena Verdel, Irena Verdel, Marica Wernig, Štefan Wutte, Kristijan Zeichen, Črtomir Živkovič in razrednik prof. Štefan Močilnik).

Tudi vsem ostalim, ki so nas že in ki nas še bodo podprli, prisrčna HVALA!!

DOPUSTI

MLADA K E L vabi na dopust v OHRID

— hotel Metropol (A kat.)
od 13. do
20. avgusta 1989.
Cena po osebi:
šil. 4280,—

V ceni vključeno:
prevoz iz Celovca, polet,
prevoz v Ohrid, 7 x polpenzion,
dvoposteljne sobe,
tuš, wc

Društva upokojencev

Šentjakob v Rožu, Podjuna
in Pliberk
vabijo na enotedenski
dopust v

BAŠKO — otok KRK,

hotel Corinthia (B kat.)
od 22. do
29. septembra 1989

Cena po osebi:
šil. 2260,—

V ceni so vključeni:
prevoz z avtobusom iz
Podjune, Celovca in Ko-
žentavre, 7x polpenzion,
dvoposteljne sobe, tuš, wc

Dopust z NAŠIM TEDNIKOM

v BUDVI —
Slovenska plaža
od 3. do 10. oktobra 1989

Cena po osebi:
šil. 3180,—

V ceni vključeno:
prevoz iz Celovca, polet, 7
x polpenzion, dvopostelj-
ne sobe, tuš, wc, prevoz z
letališča do hotela in
nazaj.

Prijave sprejema
uprava Našega tednika
po tel.: (0463) 51 25 28 - 21

in turistična agencija
CARTRANS
tel. (0463) 51 26 80

Škofijska razstava skrita umetnost

SKRITA UMETNOST
10. junij do 26. oktobra 1989/Grad Straßburg, Krka

Razstava je odprta vsak dan
od 9. do 17. ure

Dragocenosti iz zbirk
krške škofije si lahko ogledate še do 26. oktobra na
gradu Straßburg. Neznani
zakladi, ki so last koroške
Cerkve, so tako dostopni
tudi javnosti. Zamisel raz-

stave ni umetnostno-slogov-
na, ampak teološko-ikono-
grafska.

Vsebinski lok razstave se
razteza od božje besede in
njenega oznanila, upodobitve
krščanskega izročila v
sliki in besedi, preko prika-
zov različnih dogodkov iz
življenja božje Matere in
svete družine, Gospodovega
življenja in njegovega mi-
sterija, pa tja do svetnikov in
zavetnikov, ki so zgled v
življenju. Razstavo si lahko
ogledate vsak dan od 9. do
17. ure.

Pa še nekaj ob rob. Obli-
kovanje letaka in plakata za
to razstavo je gotovo vredno
ocenitve tudi z umetnostno-
grafičnega vidika. Že letak
in plakat sama sta grafična
umetnina in morebiti kandi-
data za kakšno grafično
nagrado.

TEDEN MLADIH UMETNIKOV V MLADINSKEM CENTRU NA REBRICI

od ponedeljka, 24. julija, do sobote, 29. julija

Z VAMI BODO DELALI, RISALI, PELI, PLESALI . . .

- Valentin Oman
- Saša Kump
- Drago Druškovič
- Barbara Möseneder
- Rožica Pušnik
- Hermi Paulič
- Anica Fugger
- Tanja Zgonc
- Ilse Moller
- Janez Bitenc

Starost: od 6 do 12 leta

Prinesi s seboj: osebne potrebščine, delovno obleko, škarje, lepilo, vodene
barvice in veliko dobre volje!!!

Prijave sprejema: Mladinski center na Rebrici, 9133 Miklavčevo, tel.:
04237/2142 ali Krščanska kulturna zveza, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec,
tel.: 0463/516243, ter Katoliška otroška mladina, Viktringer Ring 26, tel.:
0463/511166-78.

PRIJAVNICA

Moja hčerka/moj sin _____

roj. dne _____ Naslov: _____

_____ se sme udeležiti počitni-
škega tedna TEDEN MLADIH UMETNIKOV, ki bo od 24. do 29.
julija na Rebrici.

Zavedam se, da vodstvo počitniškega tedna ne more nositi odgovornosti
za bolezen, nezgodo in škodo, ki jo povzroči moj otrok po lastni krivdi.
Potrjujem, da je moj otrok zavarovan pri bolniški zavarovalnici.

(podpis očeta ali matere)

Korotan

Import-Export GmbH

Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec, Telefon (0463) 56 2 16, Telex 422801

PISMA BRALCEV

Ne morem molčati!

Pri znanu sem čakal na sloven-
sko oddajo avstrijske televizije. Ker
ni vedel, na katerem kanalu je, je pač
iskal. In kaj je našel? Dobil sem
občutek, kot da sem v letu 1941.

Avstrijska televizija je prenašala
katoliško mašo in med pridigo so
„padale“ besede kot junija 1941 ob
napadu na Sovjetsko zvezo. Tega
H'spuda bi rad pobarav, zakaj se on
takrat (in njegovi trobentači) ni pro-
stovoljno javil na vzhodno fronto.
Tam bi svoje junaštvo lahko v „zaled-
ju“ pokazal, ker so „komuniste“ pobi-
jali kot mačke. Če bi bil pa rad še
večji junak, bi šel lahko leta 1942 z
nami v Kavkaz, vendar tam bi ga rad
videl ob koncu leta. Bilo je namreč
več „maulreiserjev“, ki so se p. d.
rečeno, v hlače usrali.

Leta 1943 sem pa obrajžal vse bal-
kanske države, kjer smo se spet bo-
rili proti „komunističnim bandam“.
Tako smo, kar nas je imelo srečo, da
smo preživeli, ob komcu leta 1944
dosegli avstrijsko mejo. Pa še ni bilo
konec! V začetku januarja 1945 smo
porajžali v vzhodno Prusijo. Ko se je
konec januarja začela „komunistična
ofenziva“, smo se podali proti Varšavi
in prevažali do Odre (Muschkau) v
„kesslnu“. Potem smo se topli s „ko-
munisti“ v Šleziji do 4. maja 1945.
Naslednji dan, 5. maja pa spet na
vlak in v Olmitz po kvargline. Name-
sto teh smo pa spet naleteli na komu-
niste, ki so nas podili kot ovce do
bližnjega mesta Tabor, kjer je bil 11.
maja konec našega junaštva. zma-
gali so pa le „komunisti“. Vse, kar
sem tu napisal, sem tudi doživel. Pri
Beogradu sem bil tudi 10 dni
pogrešan.

Kot rečeno, smo mi vse tiste, ki so
iz varnega zaledja udrihali po „komu-
nistih“, „unšali“, naj n'mav povohajo
v „drek“, ki je tiste, ki so ga vohali
povsod enako smrdel. A žal nobenih
teh junakov nisem videl.

Moj znanec je torej našel kanal, iz
njega pa so prilezle podgane!

Kristi Lajčaher,
Kotmara vas

P. S. Vsem poštenjakom v premislek:

Slovenski izseljenci so leta 1946
hoteli imeti v Celovcu mašo za žrtve
in za srečno vrnitev. Oblasti so jim
to preprečile s škropljenjem, škof
Köstner pa župniku Mikuli maše-
vanja v stolnici ni dovolil. Bivši kardi-
nal König pa je pred nedavnim na
Dunaju bral mašo za žrtve kitajske
„kontrarevolucije“

ZADRUGA-MARKET

PLIBERK

- NAJNIŽJE CENE
- PRIJAZNA POSTREŽBA
- NAJVEČJA IZBIRA
- DOBRA KVALITETA

PRIČAKUJEMO VAS

V 1. razredu letos ni favorita — vsi se

bojijo izpada

Herbert Kulmesch je letos trener v Selah

Kader Selanov: Fuchs (Tržič), Užnik, K. Hribernik, Mak, Stern, Pristovnik, N. Čertov, P. Čertov, Ando Oraže, Ahim Oraže, Božič, Mario Oraže, Rudi Urban, Jug.

Igralec trener: Herbert Kulmesch
Sekcijski vodja: Nanti Olip

Z dr. Ramšakom hoče Franc Slanitsch v Šmihelu uspeti

Kader Šmihela: Puckel, Vodiunig, Leitgeb, Šuler, Krausler, Golautschnig, Blažej, Motschilnik, Marko, Buchwald, Grubelnik, W. Berchtold, K. Berchtold, Šumnik, Kolleritsch, Ramšak, Eberwein.

Trener: Franc Slanitsch
Sekcijski vodja: Willi Vodiunig

Paul Stekl je spet prevzel Globasnico

Kader Globasnica: Smrečnik, Lipuschek, Fera, Schatz, H. Micheu, K. Micheu, E. Pajancič, Fister, Blažej, Gregorič, Medvoz, Modre, Vavče, Hutter, Sadjak.

Trener: Pavel Štekel
Sekcijski vodja: Pepo Micheu

V 1. razredu letos ni pravega favorita za naslov prvaka, le Velikovec je močno ojačil moštvo. DSG Sele so močno oslabiljene, Globasnica in Šmihel pa sta vsaj nekoliko lahko izboljšala kader.

Liga je močna, kot že dolgo ne!

14 dni pred pričetkom prvenstva smo si ogledali položaj v koroški ligi, ki je očitno letos močna, kot že dolgo ne. Kar pet klubov hoče naslov koroškega prvaka, skoraj vsi klubi pa so izredno ojačeni.

Povprašali smo predstavnike klubov, kako gledajo na sezono.

1. Kako je vaše moštvo pripravljeno na sezono?
2. Kakšen je vaš cilj v tej sezoni?
3. Kdo so letos favoriti?

SAK (Lojze Jagodič)

1. Letos imamo največji kader. Doslej še nikoli nisem imel na razpolago toliko igralcev, zato sem prepričan, da bomo lahko s polno paro vso sezono trenirali. V pripravah smo odigrali nekaj zelo težkih tekem, rezultati kažejo, da smo dobro pripravljene.
2. Naš cilj je koroški prvak
3. WAC, Trg/Feldkirchen, VSV

Trg/Feldkirchen (Alfred Mölzer)

1. Letos smo pričeli s pripravami nekoliko pozneje, ker smo imeli kvalifikacijske tekme za II. ligo. Moštvo je ostalo nespremenjeno, dobili pa smo še nekaj igralcev.
2. Naš cilj je II. liga
3. WAC, SAK, VSV

SVG Pliberk (dr. Ivan Ramšak)

1. Prvenstvo bo letos zelo napeto, ker so se skoraj vsa moštva ojačila, za nas pa bo letos naloga težja, ker ne bom igral jaz in oboja Hoberja. Mladi igralci pa se bodo morali še navaditi.
2. Mesto za pokal
3. WAC, SAK

WAC (Helmut Kirisits)

1. Letos imam na razpolago kar 21 igralcev in zelo talentiran naraščaj. Igrali bomo z moštvom, ki smo ga imeli že lani v II. ligi.
2. II. liga
3. Trg, SAK, VSV

VSV (Mag. Fritz Driesler)

1. Moštvo zelo dobro trenira, začeli pa smo že zelo zgodaj. Treniramo skoraj vsak dan, uspelo pa nam je pridobiti nekaj zelo dobrih igralcev, kot npr. legionarja Žlaka, od katerega si veliko pričakujemo.
2. Mesto med prvimi tremi
3. WAC, SAK, Trg

Rapid Lienz (mag. Robert Idl)

1. Novi igralci in mladi talenti zelo dobro trenirajo. Težko pa bo za nas, ker

smo oddali nekaj standardnih igralcev.

2. 2.—5. mesto
3. WAC, VSV, SAK, Trg

Klopinj (Walter Jernej)

1. Trenirali smo zelo trdo in veliko, skoraj vsak dan smo delali z moštvom. Pridobili pa smo le igralce iz nižjih lig, tako da se nismo zelo ojačili.
2. Na vsak način hočemo ostati v ligi.
3. WAC, Trg, SAK

ATUS Borovlje (direktor Ingo Sterbenz)

1. Kondicijsko je pripravil moštvo igralec Sagmeister, pridobili pa smo tudi nekaj rutiniranih igralcev, tako da se naj ne bi več borili za zadnja mesta.
2. Mesto v sredini
3. WAC, SAK, Trg, VSV

ASKÖ Irschen (Gottfried Brandstätter)

1. Z velikim veseljem treniram prvaka

podlige. Igralci so izredno motivirani, na razpolago pa imamo precej velik kader, kar je v teku prvenstva zelo pomembno.

2. Obstoj v koroški ligi
3. WAC, Trg, VSV, Lienz

ATSV Wolfsberg (Josef Kirisits)

1. Letos bomo igrali pretežno z lastnimi igralci, kar se je izkazalo kot pravilno že letos v igri.
2. Mesto v prvi polovici lestvice
3. WAC, SAK, Trg, Lienz

Friesach/Breže (Klaus Mitterdorfer)

1. Na žalost smo izgubili dva zelo rutinirana igralca (Haubitz, Fatur), igrali pa bodo zdaj lastni mladi igralci. Pri nas pa bodo igrali odlični legionar Hrva (iz Maribora) ter Fischerja.
2. Mesto 1—5
3. VSV, SAK, WAC, Trg

Wietersdorf (Franz Zore)

1. Klub je zapustilo precej standardnih igralcev, drugo leto v koroški ligi pa je za vsako moštvo najtežje. Upam, da bodo mladi igralci ustrezali in dokazali, kaj znajo.
2. Obstoj v koroški ligi
3. WAC, VSV, SAK, Trg

FC Št. Vid (Helmut Kreuzer)

1. Zapustili so nas zelo dobri igralci kot Horky, Flays in Strugger, ki so bili stebri moštva. Po združitvi s SCA imamo na razpolago seveda veliko igralcev, najti pa bo treba pravo moštvo.
2. Mesto v prvem delu lestvice
3. Trg, VSV, WAC

FC Mölltal (Sepp Feierabend)

1. Domov se je vrnil Schöneegger iz Spittala, ki naj bi motivirali mlade igralce. Kronsteinerja, Türka in Holzfeinda pa bo le zelo težko nadomestiti.
2. Obstoj v ligi
3. VSV, WAC, SAK, Trg

V koroški ligi je letos pričakovati težek boj za naslov prvaka.

SAK je letos le eden izmed favoritov

Pliberk letos še močnejši

Slovenski atletski klub je dobil letos vse igralce, ki si jih je želel. Poleg Marjana Sadjaka, za katerega se je SAK že leta potegoval, sta se priključila moštvu tudi Richard Urank in bivši kapetan Marjan Velik, ki se je vrnil iz Treibacha.

Že preteklo sezono pa je pri SAK treniral vratar Milan Oraže, ki bo zdaj tudi branil za SAK. S Kunčičem se SAK ni mogel več pogoditi, iz športnih razlogov pa sta odšla v Dobrlo vas Pepi Pasterk in Werner Gorenschek. Oba upata, da bosta tam prišla bolj do veljave. Globašani pa so si izposodili vratarja Janka Smrečnika in napadalca Jožeta Gregoriča, ki je že lani igral v Podjuni.

Predsednik SAK dr. Roland Grilc je imel v prestopnem roku veliko dela. SAK ima letos 19 igralcev za 1. moštvo in si želi za 20-letnico naslov prvaka.

Marjan Sadjak je letos prišel iz Dobrle vasi in šteje med velike talente v moštvu trenerja Jagodiča.

Cilj SAK — naslov prvaka!

Letos praznuje SAK svojo 20-letnico. Zato je odbor poskrbel tudi za to, da ima trener Jagodič na razpolago odlično moštvo, s katerim naj bi bilo možno osvojiti koroški naslov. Kader igralcev je velik, kot še nikoli. Trener bo imel na razpolago dosti enakovrednih igralcev — in bo lahko seveda potem tudi temu primerno treniral z moštvom.

SAK, Trg, WAC, VSV, Lienz - vsi hočejo postati prvaki!

Konkurenca v koroški ligi bo letos izredno močna, od vsega začetka kar pet moštev gre s ciljem prvaka v prvenstvo. SAK ima ob začetku zelo dober žreb, v prvih štirih tekmah kar trikrat doma. Nenazadnje pa bo le odločala kvaliteta moštva in tu — tako trener Jagodič — ima SAK gotovo dobre možnosti, da bo dosegel svoj cilj.

Pobrateni I. ligaš Olimpija igral s SAK

SAK — Olimpija Ljubljana 0:0

SAK: Dalanović (46. Oraže), Stern, A. Sadjak, F. Sadjak, Čertov, Galo, Urank, M. Sadjak, Velik, Jovičević (60. Wieser), Blajs (46. Luschnig)

Novi jugoslovanski I. ligaš Olimpija Ljubljana je prišel s celotnim moštvom na prijateljsko tekmo v Dobrlo vas in se pomeril s pobratnim klubom SAK. Čeprav ima Olimpija danes spet odlično moštvo, so morali Ljubljančani spoznati, da so časi mimo, ko je SAK na teh tradicionalnih srečanjih dobil 10 golov in je na koncu smel dati še častnega. Marjan Sadjak je imel pred nogami celo zmagoviti gol, toda je le za las zgre-

šil. Na vsak način se je SAK odlično predstavil svojim navijačem.

Brnca/Fürnitz — SAK 1:3 (1:2)

Goli: Fertaler oz. Sadjak, Urank in Blajs. Že dan po tekmi proti Olimpiji je SAK premagal Brnco, ki je dan poprej le z 1:2 podlegla celovski Austriji. Trener Brnce je direktor Jože Gallob.

Slovenski atletski klub — Novi igralci: Richard Urank (VOEST), Marjan Sadjak (Dobrlo vas), Milan Oraže (DSG Sele), Marjan Velik (Treibach), Igor Ogris (Austria)

Odšli so: Mihi Kunčič (Sturm Graz), Werner Gorenschek, Pepi Pasterk (Dobrlo vas), Jože Gregorič, Janko Smrečnik (Globasnica), dr. Ivan Ramšak, Christian Eberwein (Šmihel).

Odjavljen: Nobeden.

Kader: Ljubiša Dalanović, Milan Oraže; Peter Stern, Alois Sadjak, Franc Sadjak, Aleksander Čertov, Miha Kreutz, Marko Wieser; Marjan Sadjak, Erwin Galo, Richard Urank, Marjan Velik, Mladen Jovičević; Arthur Hanser, Richard Burger, Tonči Blajs, Manfred Luschnig, Marjan Florjančič, Igor Ogris. — **Trener:** Lojze Jagodič. **Sekcijski vodja:** Albin Waldhauser. **Sponzor:** Zveza-Bank.

Za dr. Ivana Ramšaka sta se SAK in Pliberk že domeni- la — toda potem je prišel NJET iz Pliberka in Ivan ne sme igrati.

Dr. Ivan Ramšak zdaj v Šmihelu

SAK in SVG Pliberk sta se za dr. Ramšaka zadnji transferni dan zelo dolgo pogajala in našla rešitev, ki bi omogočila, da bi Ivan lahko igral in treniral v Pliberku.

SAK se je odpovedal vsem denarnim zahtevam, zato pa bi Pliberk v znak dobrega sodelovanja pozdravil SAK v slovenščini. S tem se je strinjalo tudi novo vodstvo Liesnig/Paulitsch, toda kratko pred koncem transfernega roka je prišel iz Pliberka le tisti „NJET“, ki je potem onemogočil transfer. Zato se je Ramšak potem odločil za Šmihel, ki je Ivana seveda rade volje vzel.

Predstavnika Pliberka (Liesnig/Paulitsch) in predstavnika SAK (dr. Grilc/Kumer) pa so se

Manfred Hober se je odjavil in zdaj hoče eno leto stati. V Pliberku pa so užalje- ni, ker ne odobrava- jo Hober- jevega zadržanja.

domenili, da bodo v bodoče sodelovali skupaj in iskali v bodoče tudi skupne rešitve. Prvi korak je

bil že skoraj storjen, manjkalo pa je pri nekaterih v ozadju le še del dobre volje.

SVG Pliberk: Novi igralci: Manfred Habernik (Žitara vas), Hannes Ratz (Velikovec), Robert Knauder (Šentpavel), König (Rankweil), Armin Feldbacher (Labod), Walter Krausler (Šmihel), Kurt Urnik (Ruda), Gottfried Warasch (Velikovec), Thomas Wuntschek (ASV). **Odšli so:** Malleg (Šentvid), Rossmann (Ruda), Matschek, Jammer, Grobelnik (Šmihel), Schlinder (Metlova), H. Hober (WAC). **Odjavljen:** Manfred Hober. **Kader:** Hannes Matschek, Hannes Ratz; Karl Liesnig, Willi Hutter, Zvone Terčič, Christian Lopinsky, Albin Dlopst, Christian Wölbl, Kurt Urnik, Robert Knauder, Walter Krausler, Manfred Habernik, Armin Feldbacher, Robert Skof, Gottfried Warasch, Günther Pachoinig, Clemens Wriesnig, Werner Kotnik, König. **Trener:** dr. Ivan Ramšak; sekcijski vodja: Franc Paulitsch. **Sponzor:** Raika Pliberk.

Iz te hiše v Kozlozu na desnem obrežju reke Zile je izšel Grafenauerjev rod.

Študenti so obiskali tudi grob voditelja Slovencev Franca Grafenauerja.

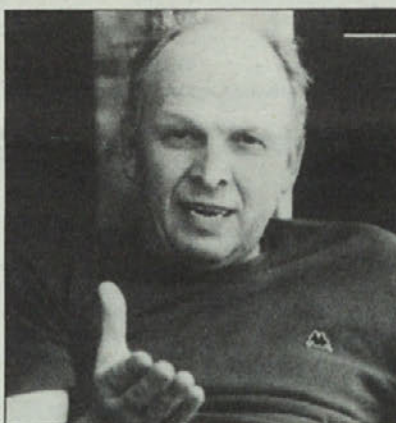
Slovenski študentje na obisku v Zilski dolini

V teh krajih tudi govorijo slovensko

Postaj je bilo več. Študenti so spoznali precej krajev in osebnosti Zilske doline od Straje vasi pa do Šmohora. Na Zilski Bistrici so se v petek zvečer (14. julija) srečali z domačini. Med temi je bil tudi novi tajnik NSKS mag. Marjan Pipp. Topel dom v teh treh dneh od petka do nedelje je bil Popotni-gov dom na Zilski Bistrici. Od tod so vsak dan odhajali na različne kulturno-zgodovinske kraje in se srečavali z osebami, ki so jim tako z besedami ali že z navzočnostjo samo izpričevale, da ljudje v teh krajih tudi govorijo slovensko. Prijetno je bilo gotovo srečanje pri Mežnarjevi družini v Dulah, kjer je štiri deklet pazilo na peto, nekaj dni staro sestrico, hčerko Antona in Hilde Gotthardt.

Študenti so se ustavili tudi na znamenitih krajih. Na desnem obrežju Zile je zaselek Kozloz, kraj, od koder izhaja Grafenauerjev rod. Ta zaselek pa je tudi vzgledno zrcalo tedanje kmečke arhitekture. Od tod jih je pot vodila na pokopališče na Brdo, na grob slovenskega parlamentarca in voditelja Slovencev Franca Grafenauerja. Zlomljeni stebrier na Grafenauerjevem grobu pa nikakor ne more biti simbol za slovenstvo v Zilski dolini. O tem so se študentje lahko prepričali ne le v spoznavanju krajev od koder izhajajo odlične osebnosti, ki so krepile razvoj slovenskega naroda, ampak tudi v srečanju z ljudmi. V Potočah,

Tokratni obisk slovenskih študentov je veljal rojakom v Zilski dolini. V prejšnjih dveh letih so študenti obiskali Rož in Podjuno. Tedaj so privesili nemškimi krajevnimi napisom dvojezičnih krajev tudi slovensko oznako kraja. V Zilsko dolino pa so tri-

Andrej Moritsch

zadnji vasi pred Šmohorom, kjer je slovenska beseda še prisotna, so se srečali z Grevževimi, družino Rogi.

Zanimivih postaj je bilo sicer še več, gotovo pa je študente presenetil univ. prof. Andrej Moritsch. Moritsch sam se je spominjal na počitniške sestanke, ki jih je on doživljal kot študent na celovškem učiteljskišču. „Ti sestanki so bili tedaj skoraj obvezni. Če nisi šel, so te gledali bolj postrani.“

V pogovoru s študenti je Andrej Moritsch spregovoril tudi o nepojmljivem absurdu, ki ga v svoji domači vasi Pašišče vedno znova doživlja. Starejši ljudje mu v slovenskem narečju pravijo: „Slovenci so tako dolgo zganjali, da so nam vzeli jezik“. Moritsch ugotavlja, da imajo ti

je študentje (Milan Piko, Peter Krištof in Gabrijel Hribar) prišli, da „vidijo obraze ljudi“, ki v Zilski dolini govorijo slovensko. Po Zilski dolini je študente skoraj tri dni vodil profesor na Zvezni gimnaziji za Slovence, mag. Urban Popotnig.

ljudje potrebo, da govorijo v slovenskem narečju. „Imajo etično identiteto, ne pa politično. Ta absurd bi moral pripeljati do drugega pojmovanja vsega tega, k čemur pravimo narodna zavest.“ Spraševal se je tudi, kaj dandanes pomeni pojem Slovenec in Nемеc, ali na Koroškem sploh obstoja ločitev v Nemce in Slovence.

Zato je predlagal, da je treba na Koroškem „izčrtati pozitiven odnos do obeh jezikov“. Največjo oviro za nadaljnji razvoj do boljših odnosov med obema narodoma vidi največjo oviro v emocionalnosti. „Na Koroškem sploh ni možno pametno govoriti, ker obe narodni skupnosti takoj emocionalizirata“. Glede privesanja slovenskih oznak na nemške krajevne napise, pa je mnenja, da bi bila to politična

akcija. „To pa je naše ljudi že zmeraj odbijalo.“

O tem, zakaj bo treba na novo definirati pojem nacionalne zavesti pa takole razmišlja: „Ne smemo misliti, da je nacionalna zavest za človeka prvi kriterij. Človek živi od česar drugega. Za nas je važno, da bi ohranili tisto domačo regionalno identiteto. Ljudje morajo spoštovati svojo regionalno identiteto. Priti moramo proč od nacionalnega centralizma.“ Ironično pa je Andrej Moritsch dodal, da je morebitna nazadnjaškost, o kateri se v zvezi z Zilani govori že napredno gledanje.

Študenti, pa čeprav jih je bilo bolj malo, so v Zilski dolini videli marsikaj. Tudi to so v pogovorih z domačini morali ugotoviti, da rojaki v Zilski dolini ne želijo biti osrečeni s slovenskimi pripisi k nemškim krajevnim napisom. Prepričali pa so se lahko o gostoljubnosti teh rojakov. Povsod so bili lepo sprejeti, največkrat so jim domačini ponudili zilsko specialiteto, zaseko pa še kakšno kapljico mošta. Škoda le, da se tega srečanja z rojaki v Zilski dolini ni udeležilo več študentov.

Na tem mestu pa je treba ugotoviti, da bi bilo srečanje rojakov v Zilski dolini s študenti, ki bi privesili na nemške krajevne napise še slovenske vsekar manj prijetno. Tako so Zilani spoznali študente kot prijetne pogovorne partnerje.

Vincenc Gotthardt